

Cezary WĄS

Uniwersytet Wrocławski,
Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
Instytut Historii Sztuki

Kategoria *frigidus* (nudny) w pismach Erazma z Rotterdamu i program pozytywny pisarstwa humanistycznego

Oddzielenie racjonalności wypowiedzi filozoficznej od innych wartości, przejawiające się co najmniej od czasów Platona, prowadziło do akademizacji wypowiedzi naukowej. Krytyka tego zjawiska jest tak stara, jak sama filozofia a do klasycznych jej przykładów należą dzieła Sekstusa Empiryka, w czasach wczesnego chrześcijaństwa praca Augustyna *Contra academicos*, w okresie średniowiecza antyscholastyczne nastawienie Ockhama, zaś w okresie nowożytnym z pewnością poglądy Erazma z Rotterdamu. Najczęstszą krytyczną kategorią używaną przez ostatniego z wymienionych w stosunku do kwestionowanych formuł pisarstwa filozoficznego było określenie *frigidus* ("zimny"), które najczęściej tłumaczone jest jako "nudny". Referat analizuje kilka z fragmentów, w których Erazm posługuje się tym wyrażeniem, ale także próbuje zarysować jego program pozytywny i przypomnieć o właściwych celach pisarstwa humanistycznego.